

Ting, at Mejerierne kom ind under Loven, naar de dreves selvstændig. Ved den Bestemmelse, der blev forkastet, Bestemmel- sen om, at Ordene „Landbrug, Havebrug, Skovbrug og Fiskeri“ skulde udgaa af § 1, 2det Stykke, var der aabnet en Adgang til senere ved kommunal Vedtægt ogsaa at inddrage saadanne Mejerier, der bleve drevne som en Del af et Landbrug, medens jeg vilde gaa ud fra, at man ikke havde denne Adgang efter § 1. Jeg mente altsaa, at alle Mejerier, Andels- eller Fællesmejerier og private Mejerier, hvorledes man nu vil betegne dem, vare underkastede Loven eller kunde inddrages under Loven af Tilsynet. Naar nu den ærede Ordfører sagde, at det ikke fra Arbejdernes Synspunkt kunde paastaas, at Loven ved denne Vedtagelse bliver ringere, fordi den højtærede Indenrigsminister har ment, at Mejerier ikke kunne komme ind under Loven, maa jeg hævde, at det forholder sig ikke rigtigt. Thi selv om den nuværende højtærede Indenrigsminister mener, at Mejerier ikke kunne komme ind under Loven, saa er det jo ingenlunde afgjort, at det Tilsyn, der konstitueres til at praktisere denne Lov, og kommende Ministre vilde være af samme Mening, naar man med Loven i Haand var i Stand til at paavise, at der her er Tale om en ren industriel Virksomhed. Jeg maa altsaa paastaa, at Tilføjelsen her er egnet til at forringe Loven.

Det ærede Medlem fra Viborg Amts 4de Valgkreds (R. Hansen), der nu sidst talte, erklærede jo meget højtideligt, at han stod her og talte paa hele Landbrugets Vegne lige fra den mindste Husmand med en Ko og op til den største Proprietær med de mange Køer. Han talte altsaa paa disse Mænds og Køers Vegne, naar de krævede Ret til at leve i Frihed og udvikle sig i Frihed saaledes, som de hidtil have gjort. (*Berntsen*: Uden Ansvar). Ja, der er noget i den Retning; de Herrer ville ogsaa helst være uden Ansvar. De ere ikke bange for at komme og paakalde Lovgivningsmagtens Hjælp, naar det drejer sig om at faa nogle Penge til Støtte for deres Virksomhed, og der ere vi villige. Men naar vi ønske, at de ogsaa skulde tage noget Hensyn til den Arbejdskraft, de bruge i deres Virksomhed, sige de: Nej, vi forlange Ret til at udvikle os i Frihed — og det passer ikke ganske. Have de Herrer ikke ogsaa glemt Andelsslagterierne? — vi ere jo ikke færdige med Behandlingen af Loven endnu her i Folketinget. Ønske De ikke ogsaa Andelsslagterierne unddragne fra Lovens Bestemmelser?

Eller lad os faa det Spørgsmaal rejst, om den ærede Minister ogsaa er enig i, at Andelsslagterierne ikke kunne komme ind under denne Lov. Jeg har ikke nogen Tvivl om, at de ville være inde under Loven, og at det ikke vil være tilladeligt at benytte Børn til Arbejde i Andelsslagterier, før de ere fyldte 12 eller 14 Aar, og at det ikke vil være tilladeligt at benytte unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar til Arbejde der, jeg synes egentlig, at Andelsslagterierne kunde kræve samme Ret ud fra det Synspunkt, at man ingen Indskrænkninger ønsker i den fri Udnyttelsesret af Arbejderne paa Landet; saa skulde man tage alting med, thi her er jo dog i Virkeligheden noget af en Lakune. Det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds mente endvidere, at det maaske var tvivlsomt, om denne Ændring var tilfredsstillende. Den staar lige efter Sætningen: „Virksomheder, der alene bestredes ved den paagældendes eget Arbejde med Bistand af Hustru og Børn, inddrages dog i intet Tilfælde under Tilsynet“, og det ærede Medlem mente, at det var tvivlsomt, om Tilføjelsen her ikke kom til at gaa paa denne Bestemmelse. Der tror jeg nok, man kan berolige det ærede Medlem. Denne Tilføjelse gaar jo slet ikke paa den sidste Sætning, den gaar paa Hovedreglen om Fabriktilsynet.

Men derimod ønsker jeg at rette det Spørgsmaal dels til den ærede Ordfører, dels til Indenrigsministeren, om de opfatte denne Sætning „det samme gælder om Landbrugsvirksomheder, herunder Mejerier“ saaledes, at den ogsaa skal omfatte store Mejerivirksomheder, eller Virksomheder, der drive Mejeridrift i Kjøbenhavn eller større Købstæder, og som ikke have noget som helst med Landbrug at gøre ud over det, at de benytte Mælk og forarbejde Mælk til Smør og Ost. Der findes jo Mejerivirksomheder i Kjøbenhavns umiddelbare Nærhed, som arbejde med flere Hundrede Personer, og hvor der findes baade Børn og unge Mennesker osv.; jeg vil spørge om disse Virksomheder ikke kunne inddrages under Loven, thi det kan være megen Tvivl underkastet, om det gælder Mejerier, der ere knyttede til Landbrugsvirksomhed eller Mejerier i al Almindelighed. Man kan have Lov til at sætte Spørgsmaalstegn herved, og det er dog ønskeligt at faa det klart.

Naar det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (R. Hansen) fremhævede for os, at det slet ikke gik an, at Mejerierne ikke fik Lov til at benytte unge